

T. XXV (2022) Z. 1 (65)
ISSN 1509-1074
10.24425/rhpp.2022.140485

**ROCZNIK
HISTORII PRASY POLSKIEJ**

The death of cult Polish
Radio 3 in 2020–2021:
A fan perspective

**Śmierć kultowej
Trójki w 2020 roku
z perspektywy wiernej
słuchaczki**

Katedra Dziennikarstwa
i Komunikacji Społecznej
Uniwersytet Jana Kochanowskiego
ul. Uniwersytecka 17
PL 25-406 Kielce
e-mail: chwastyk@ujk.edu.pl
<https://orcid.org/0000-0002-3463-6432>

**Jolanta
CHWASTYK-
-KOWALCZYK**

KEY WORDS:

Poland's cultural policy, the rule of PiS (2015–),
Polish Radio Three, culture and entertainment radio
programming, journalists under pressure

SŁOWA KLUCZOWE:

Program Trzeciego Polskiego Radia, Polska, „dobra
zmiana”, rządy PiS 2015–2021

ABSTRACT

This article deals with the final stage of the destruction of the cult Third Programme of the Polish Radio — popular primarily with the intelligentsia — in 2020–2021. It was the last in a series of layoffs ordered by the PR management, appointed by Poland's ruling party. The dismissal of journalists whose professional skills and independence had built up the popularity of the station must be seen not only as arrogant disregard for the listeners' expectations but also a sign of decline of cultural standards in the mass media.

ABSTRAKT

Artykuł omawia ostatni etap zniszczenia kultowej – słuchanej głównie przez inteligencję — Trójki, czyli Programu Trzeciego Polskiego Radia w latach 2020–2021. Wykazuje arogancję kolejnych zarządów Polskiego Radia powołanych przez partię rządzącą, okazywaną słuchaczom, przez nieliczenie się z ich oczekiwaniami. Jest obrazem degrengolady kultury wysokiej, poprzez eliminowanie z rynku rzetelnych i dążących do niezależności dziennikarzy, którzy zapewniali do tej pory wysoką słuchalność Programu Trzeciego Polskiego Radia.

Streszczenie

Artykuł jest kontynuacją wcześniejszych rozważań (lata 2015–2019) autorki na temat eskalacji konfliktu na tle politycznym w kultowej rozgłośni — Trójce — na linii właściciel mediów, czyli rządząca partia PiS a twórcy Programu Trzeciego Polskiego Radia¹. Ukazuje bezprecedensową sytuację niszczenia programu cieszącego się dużą popularnością, szczególnie wśród inteligencji, jak również arogancję kolejnych zarządów Polskiego Radia okazywaną słuchaczom, przez nieliczenie się z ich oczekiwaniami. A wszystko to w imię realizacji linii programowej i propagandowej rządzącej partii Prawa i Sprawiedliwości. Pokazuje spłykanie kultury wysokiej, poprzez eliminowanie z rynku rzetelnych i dążących do niezależności dziennikarzy, którzy zapewniali do tej pory wysoką słuchalność Programu Trzeciego Polskiego Radia. Zostali przywołani ci, którzy przyczynili się do przekształcenia kultowej Trójki w chaotyczny program muzyczno-rozrywkowy, prowadzony przez nieprofesjonalne osoby. Wszystkie cenzurujące Program III działania nowych, nadanych z klucza partyjnego zarządców doprowadziły w ciągu zaledwie kilku lat do odejścia kilkudziesięciu tworzących Trójkę dziennikarzy i kaskadowego spadku słuchalności rozgłośni. To są nieodwracalne straty.

¹ J. Chwastyk-Kowalczyk, *To nie jest Trójka, którą kochaliśmy.... Subiektywne spojrzenie*, [w:] *Piętno władzy. Studia nad cenzurą i zakresem wolności słowa*, pod red. W. Ciszewskiej, Toruń 2020, s. 197–217.

O dynamicznej sytuacji w Programie Trzecim Polskiego Radia w latach 2015–2019 autorka już pisała², zatem te rozważania są dalszym ciągiem zaistniałej sytuacji w czasie „dobrej zmiany”, czyli pod zarządem Prawa i Sprawiedliwości w okresie 2020–2021. Przypomnieć należy, że poprzednie refleksje dotyczyły przemian w radiowej Trójce, jakie się dokonały wraz z nadejściem „dobrej zmiany” rządu Prawa i Sprawiedliwości w Polsce. Ukazały dziennikarzy, którzy odeszli w latach 2015–2020, gdyż nie mogli się pogodzić z codzienną walką z propagandą władzy, jej nachalną cenzurą, ingerencją w to, jak prowadzić program czy kogo zapraszać do studia. Reporterzy zerwaniem współpracy z radiem, które kiedyś było reprezentantem kultury wysokiej, zademonstrowali niezgodę na prewencyjną cenzurę decydentów programowych Trójki. Problem dotyka także regionalnych stacji radiowych, jak również prywatnych stacji telewizyjnych, czego przykładem są zmiany, jakie zaszły w trzeciej co do wielkości telewizji w Polsce — Polsacie Zygmunta Solorza.

Eskalacja konfliktów na tle politycznym i niszczenie Trójki przez władze osiągnęły szczyt, kiedy po 55 latach 11 marca 2020 r. odszedł z rozgłośni jej filar Wojciech Mann³. Uprzedził ruch prezes PR Agnieszki Kamińskiej, która odsunęła wcześniej z anteny Annę Gacek, razem z Mannem prowadzącą „W tonacji Trójki”. Wszyscy dziennikarze odmówili zastępstwa za Manna w programie na żywo „Zapraszamy do Trójki”. Podjęcie decyzji w tej kwestii pozostawiono Tomaszowi Kowalczewskiemu. Przy Myśliwieckiej zaparkowano samochód z napisem „Szczególnie boli niszczenie Trójki”, będącym cytatem z listu Piotra Szczęsnego, który spalił się pod Pałacem Kultury w Warszawie 19 października 2017 r.⁴ W magazynie sobotnio-niedzielnym „Gazety Wyborczej” ukazał się wywiad z Wojciechem Mannem, który podzielił się z czytelnikami refleksją, że „nie może tego pojąć, któż przy zdrowych zmysłach, mając zamiar przejąć media, czyli informację, propagandę

² J. Chwastyk-Kowalczyk, *Oblicze wybranych mediów „dobrej zmiany”*, <http://towarzystwo-dziennikarskie.pl/oblicze-wybranych-mediow-dobrej-zmiany/> [dostęp: 19.11.2018]; też, *To nie jest Trójka, którą kochaliśmy...*, s. 197–217.

³ A. Kublik, *Kto po Wojciechu Mannie*, „Gazeta Wyborcza”, 13 III 2020, s. 13.

⁴ Tamże.

i rozrywkę, jednocześnie niszczy to narzędzie?”⁵, nie ukrywał działań zastraszających „dobrozmianowych” prezesów, w tym Jacka Sobali, prób usunięcia z programu Piotra Bukartyka (który od wielu lat przychodził jako gość rano w piątki do Trójki) z powodu jego piosenek, które nie wpisywały się w trend polityczny. Nie mogąc wytrzymać toksycznej atmosfery w Trójce, 16 marca 2020 r. — po 45 latach pracy w rozgłośni — odszedł redaktor Jan Chojnacki, który prowadził audycję „Bielszy odcień bluesa”⁶. 19 maja 2020 r. po 57 latach Trójkę opuścił Piotr Kaczowski⁷.

Na ciąg dalszy upadku Trójki nie trzeba było długo czekać. 15 maja 2020 r. podczas muzycznego święta trójkowiczów Marek Niedźwiecki ogłosił, że pierwsze miejsce na „Liście Przebojów Trójki” zajęła piosenka Kazika Staszewskiego *Twój ból jest lepszy niż mój*. Był to komentarz do wydarzeń z 10 kwietnia, gdy cmentarze zamknięte dla wszystkich przez rząd z powodu epidemii zostały otwarte (aż cztery) dla Jarosława Kaczyńskiego. W Polskim Radiu wybuchła panika, zablokowano stronę internetową LP3 z wydaniem z 15 maja, zdjęto także post na Facebooku zapowiadający „Listę”⁸. Prezes PR Agnieszka Kamińska zażądała raportu od szefa redakcji muzycznej Trójki Piotra Metza, kto umieścił utwór Kazika w zestawie do głosowania⁹. Niedźwiecki w sobotnie popołudnie ostatni raz prowadził program na żywo, po godzinie 15 opuścił studio, wysyłając mailem rezygnację z pracy do szefa Trójki Tomasza Kowalczewskiego. Publicznie tego nie komentował. Ten nie odpowiedział na list. Próbował od Bartosza Gila, który zliczał głosy słuchaczy, wymusić podpisanie oświadczenia, że głosy zostały źle policzone. Po jego odmowie Kowalczewski Gila zawiesił. Dyrektor Programu III wydał oświadczenie, w którym czytamy, że „dokonano manipulacji przy liczeniu głosów”. Radiowcy mówili wprost, że „jeszcze nigdy, nawet w PRL, nawet w stanie wojennym LP3 nie była tak cenzurowana”¹⁰. Prezes PR Agnieszka Kamińska w niedzielę podtrzymywała swoje stanowisko, usiłując wmówić słuchaczom, że nastąpił błąd informatyczny lub była to ingerencja z zewnątrz. 17 maja pożegnali się z Trójką Hirek Wrona¹¹ i po 31 latach prowadzenia „Sjesty” Marcin

⁵ *To już nie była Trójka. Z Wojciechem Mannem rozmawia Agnieszka Kublik*, „Magazyn Świąteczny. Gazeta Wyborcza”, 14–15 III 2020, s. 18–19.

⁶ *Dziennikarz Trójki komentuje swoje odejście. „Nikt nie namówi mnie, żeby im zaufać”*, „Gazeta Wyborcza”, 23 III 2020, s. 2–3; <https://kultura.onet.pl/wiadomosci/jan-chojnacki-odszedl-z-radiowej-trojki-wywiad/d2ypkm5> [dostęp: 16.10.2020].

⁷ Ł. Kamiński, *Piotr Kaczowski po 57 latach odszedł z Trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 21 V 2020, s. 2; <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2020-05-20/piotr-kaczowski-odchodzi-z-trojki-po-57-latach-ta-decyzja-dojrzwala-od-dawna/> [dostęp: 16.10.2020].

⁸ <https://www.o2.pl/informacje/nowy-utwor-kazika-podbil-liste-przebojow-radiowej-trojki-stro-na-nagle-przestala-dzialac-6511162041321601a> [dostęp: 16.10.2020].

⁹ A. Kublik, *Trójka bez Niedźwieckiego*, „Gazeta Wyborcza”, 18 V 2020, s. 2–3.

¹⁰ Tamże, s. 2.

¹¹ <https://natemat.pl/308875,hirek-wrona-odchodzi-z-trojki-decyzje-podjal-po-odejsciu-m-niedzwieckiego> [dostęp: 16.10.2020].

Kydryński¹². Po południu w niedzielę pod gmachem na Myśliwieckiej dziennikarze Trójki stali w maseczkach, zachowując dystans w milczącym proteście przeciwko cenzurze¹³. Przez kilka dni protestowali także słuchacze przeciwko unieważnieniu głosowania na 1998 LP3 i zamienianiu Trójki w „Trujkę”¹⁴. Pojawiły się hasła: „Murem za Niedźwiedziem”, „Stop PiS”, „I Love LP3”. Dzwonili do redakcji Trójki w czasie trwania różnych programów i atakowali dyrekcję PR, a prowadzący dawali im powiedzieć to, co myślą. Puszczone piosenki także nie były przypadkowe¹⁵.

Po ekscesach związanych z utworem Kazika Staszewskiego Wytwórnia Mystic Production zawiesiła współpracę ze stacją¹⁶. Program III zbojkotowali także artyści: Organek, Dawid Podsiadło, Artur Rojek, Daria Zawiałow¹⁷, Kasia Nosowska, Anita Lipnicka, Mary Komasa, Krzysztof Zalewski, Muniek Staszczuk¹⁸. Straty z powodu odpływu reklamodawców w 2019 r. wyniosły netto 10,4 mln złotych¹⁹.

Kazik Staszewski 19 maja 2020 r. zażądał od szefostwa Trójki mailem wycofania swojej piosenki z notowania Listy Przebojów Programu III. Agnieszka Kublik w „Gazecie Wyborczej” opisała eskalację konfliktu, jaką wywołał Kowalczewski, żądając w rozmowie telefonicznej od Piotra Metza i Bartosza Gila, by „zrobić coś z tym Kazikiem” i „dopilnować, aby piosenka, o której rozmawialiśmy, nie była na antenie”²⁰. 21 maja w Senacie zebrała się Komisja Kultury, na której dyskutowano o sytuacji w Polskim Radiu. Przewodniczący Rady Mediów Narodowych Krzysztof Czabański bronił jego szefów, nie widząc podstaw do ich odwołania. W tym posiedzeniu uczestniczyli Agnieszka Szydłowska, Bartosz Gil (dostał wypowiedzenie 27 listopada 2020 r.) i Ernest Zozuń (po 33 latach pracy w Trójce zwolniony dyscyplinarnie 17 listopada 2020 r.)²¹.

Jeden ze słuchaczy zadzwonił do Kuby Strzyczkowskiego prowadzącego popołudniową audycję „Zapraszamy do Trójki” i powiedział, że „Oglądałem przesłuchanie w sprawie Trójki w Senacie i widzę ogromną przepaść intelektualną między szefostwem radia a jego redaktorami. [...] Niech pan raz powie, co pan o tym myśli, bo pana milczenie jest niestety odbierane bardzo negatywnie”²².

¹² <https://kultura.onet.pl/muzyka/wiadomosci/marcin-kydrynski-odchodzi-z-trojki/nhhv19x> [dostęp: 16.10.2020].

¹³ A. Kublik, *Trójka bez Niedźwiedziego...*, s. 3.

¹⁴ A. Kublik, *Coraz mniej Trójki w „Trujce”*, „Gazeta Wyborcza”, 25 V 2020, s. 12.

¹⁵ M. Radkowski, *Sluchacze płaczą do słuchawek*, „Gazeta Wyborcza”, 26 V 2020, s. 18–19.

¹⁶ E. Dłużewska, *Wytwórnia Mystic Production zawiesiła współpracę ze stacją*, „Gazeta Wyborcza”, 18 V 2020, s. 2–3.

¹⁷ <https://dziennikzachodni.pl/kuba-strzyczkowski-zostal-nowym-dyrektorem-radiowej-trojki-zastapil-tomasza-kowalczewskiego-ktory-byl-szefem-od> [dostęp: 9.11.2020].

¹⁸ A. Kublik, *Trójka tonie bez artystów i reklam*, „Gazeta Wyborcza”, 9 IX 2020, s. 6–7.

¹⁹ Tamże.

²⁰ A. Kublik, *Trójka ginie za Kazika*, „Gazeta Wyborcza”, 20 V 2020, s. 3.

²¹ A. Kublik, *Ernest Zozuń żegna się z Trójką*, „Gazeta Wyborcza”, 7 XII 2020, s. 6.

²² M. Radkowski, *Sluchacze płaczą do słuchawek...*, s. 19.

Z Programu Trzeciego Polskiego Radia znikają kolejne programy: „Lista Przebojów”, „Zapraszamy do Trójki”, „Sjesta”. A władze PR nie miały pomysłu, jak zakończyć ten konflikt. Obawiano się, że ta sytuacja może się przyczynić do ewentualnej porażki Andrzeja Dudy w wyborach²³.

Im gorzej z Radiową Trójką, tym lepiej z nową stacją — internetowym Radiem Nowy Świat, które stworzyli dziennikarze Programu 3 i nadają online od 10 lipca 2020 r.²⁴

Kryzys na antenie miał uratować nowy szef Kuba Strzyczkowski (w Trójce od 1989 r.), który zastąpił 25 maja 2020 r. Tomasza Kowalczewskiego (był dyrektorem Trójki od listopada 2019 r.)²⁵. Miał „w planach odbudowę anteny, postawił warunki, m.in., że będzie miał wolną rękę w zatrudnianiu dziennikarzy, że antena będzie otwarta na komentatorów politycznych, a serwisy autonomiczne”²⁶. Ponoć redaktor nie miał złudzeń, że po wyborach prezydenckich zostanie odwołany. Obszerny wywiad w „Dużym Formacie” przeprowadzony z Kubą Strzyczkowskim przez Grzegorza Szymanika pokazuje jego wielką naiwność w kwestii możliwości zbudowania – w zastanych warunkach politycznych — nowego radia²⁷. Tę naiwność całego zespołu Trójki potwierdził Ernest Zozuń, były szef redakcji „Aktualności” Programu 3²⁸.

W lipcu nowy dyrektor Trójki przyznał, że istnieją różnice zdań z prezes Kamińską w trzech kwestiach: Zarząd PR nie przeprosił na antenie Marka Niedźwieckiego za oskarżenie go o manipulację LP3 (choć uczynił to na antenie Strzyczkowski 29 maja, bo chciał jego powrotu do Trójki); oczekiwał usunięcia z anteny Wojciecha Cejrowskiego za jego udział w niewybrednym klipie wyborczym skierowanym przeciwko Rafałowi Trzaskowskiemu; zabiegał o odwołanie wiceszefa Trójki Mirosława Rogalskiego (stanowisko objął w kwietniu 2020 r.), który szkalował M. Niedźwieckiego, przez co zespół nie chciał z nim współpracować²⁹. Spór nie został zażegnany.

Program Trzeci nie miał od 20 sierpnia do 1 października 2020 r. ramówki, brak w niej było legendarnych programów i ich prowadzących. Zastąpili ich nowi, którzy

²³ A. Kublik, *Coraz mniej Trójki w „Trujce”...*, s. 12.

²⁴ A. Kublik, *Nowy Świat po Trójce*, „Gazeta Wyborcza”, 21 V 2020, s. 3; <https://www.radio-polska.pl/radio-nowy-swiat> [dostęp: 17.11.2020]; A. Kublik, *Radio Nowy Świat obudzi was głosem Manna*, „Gazeta Wyborcza” 10 VII 2020, s.13; *Sukces Radia Niwy Świat. Pół miliona słuchaczy*, „Gazeta Wyborcza”, 29 VII 2020, s. 1; A. Kublik, *Radio Nowy Świat, czyli wejście smoka*, „Gazeta Wyborcza”, 29 VII 2020, s. 6.

²⁵ A. Kublik, *Kuba Strzyczkowski nowym szefem Trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 26 V, 2020, s. 7; <https://dziennikzachodni.pl/?url=https%3A%2F%2Fdziennikzachodni.pl%2Fkuba-strzyczkowski-zostal-nowym-dyrektorem-radiowej-trojki-zastapil-tomasza-kowalczewskiego-ktory-byl-szefem-od-listopada-2019%2Far%2Fc1-14989571> [dostęp: 9.11.2020].

²⁶ A. Kublik, *Kuba Strzyczkowski nowym szefem...*, s. 7.

²⁷ *Mam w kieszeni dynamit*, „Duży Format” - dodatek „Gazety Wyborczej”, 29 VI 2020, s. 10–11.

²⁸ *Nie zapraszam do Trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 24 VIII 2020, s. 6; <https://www.newsweek.pl/trójka> [dostęp:18.11.2020].

²⁹ A. Kublik, *Znów iskrzy w Trójce*, „Gazeta Wyborcza”, 16 VII 2020, s. 10.

„popelniają szkolne błędy. [...] Programy na antenie Programu 3 prowadzą ludzie, którzy nie potrafią przeczytać z kartki poprawnie dwóch zdań. Tego się słucha, jakby to był radiowęzeł w zakładzie przemysłowym w czasach PRL”³⁰. Agnieszka Kublik we wrześniu 2020 r. przypominała, że „Tomasz Michniewicz — wrócił do Trójki niedawno, za Strzyczkowskiego — zamieścił w internecie kilkusekundowe nagranie Jędrzeja Kodymowskiego, który ma problemy z wymową. [...] Kodymowski wymiata, ale słuchaczy”³¹.

Po wygranych przez PiS wyborach prezydenckich 20 sierpnia 2020 r. prezes Kamińska odwołała Strzyczkowskiego, który był szefem Trójki trzy miesiące, dewastując ostatecznie wizerunkowo Program Trzeci³². Zdjęto z anteny „Zapraszamy do Trójki”. Oficjalną przyczyną był spadek słuchalności rozgłośni.

Nowym dyrektorem Trójki został Michał Narkiewicz-Jodko, były szef agencji muzycznej Polskiego Radia. Zamysł był taki, by w rozgłośni dawać więcej muzyki i kultury, a mniej publicystyki i programów politycznych. Ernest Zozuń, który miał prowadzić popołudniowe „Zapraszamy do Trójki”, a został oddelegowany do Informacyjnej Agencji Radiowej, w rozmowie z Agnieszką Kublik porównał błyskawiczne i sprawne przejęcie Trójki kontrolowanej przez Zarząd PR zaraz po odwołaniu Kuby Strzyczkowskiego do wprowadzenia stanu wojennego, „bo to prawie tak samo wyglądało jak 13 grudnia 1981 r.”³³. Ponadto stwierdził, że: „Pojechałem na Myśliwiecką, było przygnębiająco pusto. Przed moim mikrofonem siedział tylko jakiś brodaty człowiek, coś tam gadał i puszczał jakieś piosenki”³⁴. 21 sierpnia od prowadzenia „Zapraszamy do Trójki” odsunięto Michała Olszańskiego (prowadził także „Godzinę prawdy”), który kilka minut przed wejściem na antenę postawił warunek, że poprowadzi program tylko wtedy, gdy będą telefony od słuchaczy bez cenzury — co zawsze było mocną stroną Trójki³⁵. Olszański także wspominał o niedotrzymanych gwarancjach politycznych zachowania względnej niezależności Trójki wicepremierów rządu Jadwigi Emilewicz i Piotra Glińskiego oraz o naiwności dziennikarzy, którzy próbowali nie brać udziału w tej partyjno-rządowej machinie propagandowej³⁶.

W opinii Marka Niedźwieckiego, który procesuje się z Polskim Radiem w sprawie LP3 (by oczyścić się z zarzutów), Kuba Strzyczkowski, decydując się zostać dyrektorem w tych czasach, „popelniał osobiste harakiri”³⁷. A po jego odwołaniu

³⁰ A. Kublik, *Trójka jak zakładowy radiowęzeł w PRL*, „Gazeta Wyborcza”, 4 IX 2020, s. 6; J. Łukaszeński, knysz, *Trójka: słuchalność spada, kryzysu nie ma*, „Gazeta Wyborcza”, 5–6 IX 2020, s. 6–7.

³¹ A. Kublik, *Trójka jak zakładowy...*, s. 6.

³² A. Kublik, *Już nie „Zapraszamy do Trójki”*, „Gazeta Wyborcza”, 21 VIII 2020, s. 7.

³³ *Nie zapraszam do Trójki...*, s. 6.

³⁴ Tamże.

³⁵ A. Kublik, *Trójka w chaosie*, „Gazeta Wyborcza”, 28 VIII, 2020, s. 8.

³⁶ M. Olszański, *Trójka już nie istnieje*, „Gazeta Wyborcza”, 27 VIII 2020, s. 10.

³⁷ *Powrotów nie będzie. Z Markiem Niedźwieckim rozmawia Grzegorz Szymanik*, „Duży Format” – dodatek „Gazeta Wyborcza”, 31 VIII 2020, s. 6–7.

uznał, że „Trójki już nie ma. 20 sierpnia w wieku 58 lat, po długiej i ciężkiej chorobie zmarł Program Trzeci Polskiego Radia”³⁸. Nadmienić należy, że Marek Niedźwiecki, Kuba Strzyczkowski i Piotr Kaczkowski rozpoczęli pracę nad uruchomieniem w grudniu internetowego Radia 357³⁹.

Pod koniec września 2020 r. współpracę z Trójką zakończyli dziennikarze: Patrycjusz Wyżga, Katarzyna Pruchnicka, Tomasz Rożek, Grażyna Dobroń, Roma Leszczyńska, Piotr Stelmach, Tomasz Michniewicz i Beata Pawlikowska⁴⁰, Ola Budka, Marcin Łukawski, Edyta Kocemba⁴¹, Gaba Kulka, Jan Młynarski, Wojciech i Bartosz Waglewscy⁴². Ze „starych” trójkowiczów pozostali na Myśliwieckiej Grzegorz Hofman, Wojciech Ossowski, Piotr Baron (we wtorek — „W tonacji Trójki”, w środę — „Trzy wymiary gitary”, w piątek — program w czasie „Listy Przebojów”). W grudniu 2020 r. dalsze czyszczenie Trójki jest w toku:

Michał Owczarek, który był kierownikiem muzycznym, w maju, gdy dyrektorem został Kuba Strzyczkowski, został właśnie przeniesiony do portalu do robienia jakiś podkastów. [...] Sylwia Hejj była kierownikiem redakcji publicystyki kulturalnej. Właśnie się dowiedziała, że są plany przeniesienia jej z programu. W ostatnich dniach z Myśliwiecką 3/5/7 rozstał się Tomek Gorazdowski, który dowodził działem sportowym⁴³.

Nowa ramówka Trójki przedstawia się następująco: rano od poniedziałku do piątku od 6 do 8.45 — „Pora na Trójkę”, prowadzą Małgorzata Łukowska i Łukasz „Ciechan” Ciechański⁴⁴. O 8.45 Beata Michniewicz „Salon polityczny Trójki” (1 grudnia 2020 dokooptowano do niej do tego programu propagandzistę z TVP Info Michała Rachonia)⁴⁵. „Trójka budzi” — od poniedziałku do soboty od 4 do 6 rano. Od 19 do 22 — „Muzyka z Trójką” — prowadzący Piotr Baron, Marek Wiernik, Jan Ptaszyn Wróblewski. Celem jest „dotarcie do nowych odbiorców, którzy dotąd nie byli związani z formułą Trójki, a także do słuchaczy młodszych niż dotychczasowa średnia”⁴⁶.

³⁸ Tamże, s. 6.

³⁹ A. Kublik, *Nowe Radio 357*, „Gazeta Wyborcza”, 6 X 2020, s. 6; *Tęskniliśmy za Trójką, więc będzie Radio 357*, „Gazeta Wyborcza”, 8 X 2020, s. 7; A. Kublik, *Radiowa Trójka się rozstroila*, „Gazeta Wyborcza”, 13 X 2020, s. 8.

⁴⁰ A. Kublik, *Trójka już nie zaprasza*, „Gazeta Wyborcza”, 2 X 2020, s. 10.

⁴¹ <https://kultura.onet.pl/muzyka/wiadomosci/trojka-kolejni-dziennikarze-odchodza-coraz-dluzsza-lista-nazwisk/07e3p21> [dostęp: 15.11.2020].

⁴² A. Kublik, *Chaotyczne zarzynanie radiowej Trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 7 IX 2020, s. 4–5.

⁴³ A. Kublik, *Ernest Zozuń żegna się z Trójką*, „Gazeta Wyborcza”, 7 XII 2020, s. 6.

⁴⁴ <https://wyborcza.pl/7,75398,26395556,kolejny-rekord-3-3-proc-dla-programu-iii-a-czego-tam-mozna.html?disableRedirects=true> [dostęp: 15.11.2020].

⁴⁵ <https://wpolityce.pl/media/517528-beata-michniewicz-wraca-na-antene-radiowej-trojki> [dostęp: 15.11.2020]; A. Kublik, *Ernest Zozuń żegna się z Trójką...*, s. 6.

⁴⁶ A. Kublik, *Trójka już nie zaprasza...*, s. 10.

Działania „dobrej zmiany” w polskich mediach spowodowały, że — jak wynika z raportu firmy Nielsen Audience Measurement — w pierwszym półroczu 2017 r. TVP 1 zanotowała największy spadek oglądalności spośród wszystkich najpopularniejszych stacji telewizyjnych⁴⁷. Jednocześnie duży wzrost oglądalności odnotowało TVP Info oraz TVN 24. Przykładowo w styczniu 2016 r. „Wiadomości” miały ponad 3,7 mln widzów, w 2017 r. — 3,31 mln widzów, w lutym 2018 r. — 2,4 mln widzów, w maju 2018 r. — 1,59 mln widzów.

Odnotowujemy także systematyczny spadek słuchalności Trójki. Komitet Badań Radiowych, powołując się na badania Radio Track Kantar Polska, realizowane przez Millward Brown, podał, że wśród rozgłośni ponadregionalnych lider słuchalności — RMF FM — uzyskał w 2017 r. 25,3 proc. słuchalności, co w porównaniu z 2016 rokiem oznacza wzrost z 24,6 proc. We wrześniu 2020 r. — 28,4 proc. Słuchalność Radia Zet zmalała w 2017 r. z 13,5 do 13,2 proc., a w 2020 r. do 12,3 proc. Spadki zanotowały też: Jedyńka — z 8,8 proc. do 8,0 proc., Trójka — z 8,2 (w 2016)⁴⁸ do 6,7 proc., Vox — z 4,2 proc. do 3,9 proc. i Radio Maryja z 2 proc. do 1,9 proc.⁴⁹. Dewastacyjna polityka obecnych władz Polskiego Radia doprowadziła do pikowania słuchalności Radiowej Trójki: w maju 2020 r. odnotowano na poziomie 4,7 proc.⁵⁰ — 4,1 proc.⁵¹, we wrześniu 3,9 proc.⁵², w październiku 3,3 proc.⁵³ W okresie sierpień–październik 2020 r. udział Programu III Polskiego Radia w czasie słuchania spadł do najniższego poziomu w historii badania Radio Track i wyniósł 2,9 proc.⁵⁴. Aby ratować słuchalność Programu Trzeciego PR na antenie TVP1 13 grudnia 2020 r., o 18.10 oraz na Kulturze 20 grudnia o godz. 23.45 pojawiła się reklama Trójki. Takie zabiegi dawniej nie były w ogóle potrzebne ani do pomyślenia... W okresie od maja od lipca 2021 r. Trójka miała 1,9 proc. udziału w rynku słuchalności.

⁴⁷ <http://wyborcza.pl/7,75398,22047889,ranking-ogladalnosci-tvp-1-z-najwiekszymi-spadkami-tvp-info.html> [dostęp: 15.11.2020].

⁴⁸ A. Kublik, *Trójka już nie zaprasza...*, s. 10.

⁴⁹ <https://www.press.pl/tresc/51802,w-2017-roku-najbardziej-spadla-sluchalnosc-trojki> [dostęp: 15.06.2018].

⁵⁰ M. Nogaś, *Coście uczynili (nawet) z Listą Przebojów Trójki?*, „Gazeta Wyborcza”, 18 V 2020, s. 3.

⁵¹ J. Łukaszewski, knysz, *Trójka: słuchalność spada...*, s. 7; <https://www.cgm.pl/news/sluchalnosc-trojki-najnizsza-w-historii/> [dostęp: 11.11.2020].

⁵² A. Kublik, *Trójka, słuchalność pikuje, ramówki brak*, „Gazeta Wyborcza”, 11 IX 2020, s. 10; *taż*, *Trójka już nie zaprasza...*, s. 10.

⁵³ A. Kublik, *Trójka=3,3 proc.*, „Gazeta Wyborcza”, 15 X 2020, s. 7.

⁵⁴ <https://www.salon24.pl/u/magazyn/1090810,tak-zle-w-historii-radiowej-trojki-jeszcze-nie-bylo-radio-357-rozpoczyna-nadawanie> [dostęp: 10.11.2020]; https://www.press.pl/tresc/63884,sluchalnosc-radiowej-trojki-spadla-juz-ponizej-3-proc_ [dostęp: 10.11.2020]; *Trójka poniżej trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 12 XI 2020, s. 2.

Od 2016 r. Program 3 stracił kilkadziesiąt głosów dziennikarzy, kultowe programy i setki tysięcy słuchaczy. „Dziś jest w ruinie: dziennikarze na urloпах i lekarskich zwolnieniach, stałe programy zniknęły, a słuchalność jest historycznie niska”⁵⁵. Przypomnijmy prezesów Polskiego Radia za PiS: Barbara Stanisławczyk (I 2016 – III 2017), Jacek Sobala (IV 2017 – VIII 2018; Rada Nadzorcza Polskiego Radia na swojej stronie internetowej poinformowała 7 sierpnia o zawieszeniu prezesa Jacka Sobali, bez podania przyczyny⁵⁶), zastąpił go Andrzej Rogoyski (VIII 2018 – I 2020), a następnie Agnieszka Kamińska (od I 2020) oraz kierujących Trójką w tym czasie — Paulina Stolarek-Marat (II – III 2016), Adam Hlebowski (IV 2016 – V 2017), Wiktor Świetlik (V 2017 – IX 2019), Tomasz Kowalczewski (X 2019 – V 2020), Kuba Strzyczkowski (V – VIII 2020), Michał Narkiewicz-Jodko (od 20 VIII 2020). To ci ludzie (poza Strzyczkowskim) przyczynili się do przekształcenia kultowej Trójki w chaotyczny program muzyczno-rozrywkowy, prowadzony przez nieprofesjonalne osoby, np. Pawła Lisickiego (naczelný tygodnika „Do Rzeczy”).

To nie koniec. W sierpniu 2021 roku zostali odwołani wicedyrektor Trójki Marek Wiernik i wicenaczelný Szymon Sławiński, kiedy ze stanowiska szefa anteny odwołano Kubę Strzyczkowskiego⁵⁷. Wtedy również nowym szefem rozgłośni został Michał Narkiewicz-Jodko. Po kilku miesiącach odwołano Piotra Kordaszewskiego, a w marcu 2021 r. Narkiewicza-Jodkę na stanowisku zastąpił Paweł Kwieciński. Stanowisko stracił też Mirosław Rogalski, jeden z jego zastępców. Jego rolę przejął Szymon Sławiński. Marek Wiernik jeszcze funkcjonuje na antenie, można usłyszeć jego audycje — „W tonacji Trójki” i „Trójkowy PoWiernik”. Chwieje się ramówka.

Do czasu wyjaśnienia sporu Marka Niedźwieckiego z Polskim Radiem wyniki przeprowadzonego audytu w Trójce były poufne przez ponad rok. Ponieważ strony doszły do porozumienia, wyniki kontroli powinny zostać upublicznione. Jednak prezes Polskiego Radia zasłania się „tajemnicą przedsiębiorstwa i ochroną danych osobowych”, mimo że do procesu z Markiem Niedźwieckim nie dojdzie⁵⁸. Przypomnieć należy, że audyt został zlecony po tym, jak ówczesny dyrektor Trójki Tomasz Kowalczewski i Mirosław Rogalski zarzucili Markowi Niedźwieckiemu, Halinie Wachowicz i Bartoszowi Gilowi manipulację przy wynikach listy przebojów Trójki. W ten sposób utwór Kazika *Twój ból jest lepszy niż mój* miał trafić na szczyt notowania. Marek Niedźwiecki powiedział, że „teraz jest już w innym miejscu i cza-

⁵⁵ A. Kublik, *Chaotyczne zarzynanie radiowej Trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 7 IX, 2020, s. 4–5.

⁵⁶ <http://wyborcza.pl/7,75398,23760453,prezes-polskiego-radia-jacek-sobala-zawieszony.html> [dostęp: 8.08.2018].

⁵⁷ <https://www.onet.pl/muzyka/onetmuzyka/trojka-radio-wicedyrektorzy-marek-wiernik-i-szymon-slawinski-odwolani/1x1edmq.681c1dfa> [dostęp: 7.09.2021].

⁵⁸ <https://kultura.onet.pl/muzyka/wiadomosci/nie-poznamy-wynikow-audytu-w-trojce-tajemnica-przedsiębiorstwa/4tncr3z> [dostęp: 7.09.2021].

sie”, wydał oświadczenie, w którym poinformował, że jego „spór sądowy z Polskim Radiem, Agnieszką Kamińską oraz Tomaszem Kowalczewskim nie będzie kontynuowany, a strony postanowiły nie podtrzymywać wzajemnych zarzutów”⁵⁹. A on sam „chce zamknąć za sobą ten rozdział i nie zajmować się już przeszłością. Uważam sprawę za zakończoną i nie będę jej więcej komentować”⁶⁰.

Roszczenia personalna w Programie III Polskiego Radia trwa. Dawni słuchacze i wierni fani kultowej Trójki mogą tylko zadać retoryczne pytanie: „A jakie to ma znaczenie?”, bo naszej Trójki już nie ma. Znany aktor Maciej Stuhr wyraził opinię o „dobrej zmianie” w Trójce, że „Jakby mi kto obcy po domu chodził”⁶¹. Komentarze internautów, sympatyków dawnej Trójki są mniej powściągliwe, wszystkie potępiają zmiany, jakie zaszły w Programie III.

Kompozytor Zbigniew Preisner, który poinformował Polaków na Facebooku o odejściu Marka Niedźwieckiego z Trójki, powiedział: „Nasza Trójka już nie istnieje, nie możemy dać się zniewolić tej bolszewickiej polityce, musimy bronić naszej wolności, bo inaczej zostanie nam zniewolony umysł”⁶².

Magdalena Środa w jednym z błyskotliwych felietonów napisała, że

Natężenie służalczości, kłamstwa i oportunistów w PiS jest więcej niż ekscysem. To nowy gatunek poddaństwa. [...] To coś jakościowo innego. Jakaś ludzka moralna aberracja. Aberracyjna jest też modlitewno-moralizatorska postawa licznych hipokrytów, których ta partia eksponuje. [...] Nieprzyzwoitość jest w tej partii poza normą⁶³.

Prezes Polskiego Radia o kryzys w Trójce obwinia Trójkę. W wywiadzie udzielonym Polskiej Agencji Prasowej stwierdziła, że

W Trójce od kilkudziesięciu lat nic się nie zmieniło. Te same osoby prowadziły w ten sam sposób te same audycje. [...] tzw. sprawa Trójki to doskonały pretekst do wszczęcia akcji dyfamacyjnej na całe Polskie Radio. Osłabione radio publiczne jest na rękę mediom komercyjnym. Przedstawione w złym świetle, może być źle odbierane np. przez reklamodawców lub ewentualnych sponsorów⁶⁴.

⁵⁹ <https://kultura.onet.pl/muzyka/wiadomosci/marek-niedzwiecki-komentuje-wycofany-pozew-przeciwko-polskiemu-radiu/1gmwvlp> [dostęp: 7.09.2021].

⁶⁰ Tamże.

⁶¹ Maciej Stuhr o zmianach w Trójce: *Zmieniam stację!* — Społeczeństwo — Newsweek.pl – <https://www.newsweek.pl/polska/spoleczenstwo/maciej-stuhr-o-zmianach-w-trojce-zmieniam-stacje/g2rnwvy> [dostęp: 3.11.2020].

⁶² *Jestem wściekły! Zbigniew Preisner o sytuacji w Trójce*, „Gazeta Wyborcza”, 19 V 2020, s. 12.

⁶³ M. Środa, *Hodowla nihilistów*, „Gazeta Wyborcza”, 6 VI 2018, s. 18.

⁶⁴ A. Kublik, *Prezes Polskiego Radia o kryzys w Trójce obwinia Trójkę*, „Gazeta Wyborcza”, 15 IX 2020, s. 8.

Nowym posunięciem jest pomysł zastrzeżenia prawa do nazw radiowych audycji, także tych radiowej Trójki, np. z nazwiskiem Manna w tytule⁶⁵.

Zasadne wydaje się pytanie, dokąd zaprowadzi słuchaczy, widzów i odbiorców prasy kaganiec cenzury „dobrej zmiany” oraz patologia władzy, z jaką mamy do czynienia w polskich mediach publicznych i prywatnych, co pokazuje, że polski rynek medialny jest nieprzewidywalny. Czy większość pójdzie w ślady prawnika Waldemara Sadowskiego, który pozwał TVP o ochronę dóbr osobistych, pytając, dlaczego TVP pokazuje świat „który rozmija się z obiektywną rzeczywistością i w istocie jest formą politycznej kreacji zgodnej z linią programową i propagandową rządzącego PiS”⁶⁶? Można się zgodzić z Bogusławą Dobek-Ostrowską, która polski system medialny ukształtowany po 2015 roku lokuje w modelu mediów spolityzowanych, charakteryzujących się „niskim poziomem kultury politycznej i dziennikarskiej, wysokim poziomem kontroli politycznej nad mediami publicznymi, co oznacza kolonizację partyjną (party colonization)”⁶⁷. Wszystko jednak wskazuje na to, że niestety zmierzamy ku systemowi totalitarnemu.

Bibliografia

Opracowania:

Chwastyk-Kowalczyk J., *To nie jest Trójka, którą kochaliśmy... Subiektywne spojrzenie*, [w:] *Piętno władzy. Studia nad cenzurą i zakresem wolności słowa*, pod red. W. Ciszewskiej, Toruń 2019, s. 197–217.

Dobek-Ostrowska B., *Polish Media System in a Comparative Perspective. Media in Politics, Politics in Media*, Berlin – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien 2019.

Nygren G., Dobek-Ostrowska B., *Journalism in Change. Journalistic Culture in Poland, Russia and Sweden*, Berlin – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien 2015.

Artykuły prasowe:

Dłużewska E., *Wytwórnia Mystic Production zawiesiła współpracę ze stacją*, „Gazeta Wyborcza”, 18 V 2020, s. 2–3.

Dziennikarz Trójki komentuje swoje odejście. „Nikt nie namówi mnie, żeby im zaufać”, „Gazeta Wyborcza”, 23 III 2020, s. 2–3.

⁶⁵ A. Kublik, k, *Do kogo należy Wojciech Mann?*, „Gazeta Wyborcza”, 3 XII 2020, s. 8.

⁶⁶ <https://www.wykop.pl/link/3951885/waldemar-sadowski-pozwal-stacje-tvp-za-manipulacje/> [dostęp: 10.06.2018].

⁶⁷ B. Dobek-Ostrowska, *Polish Media System in a Comparative Perspective. Media in Politics, Politics in Media*, Berlin – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien 2019; G. Nygren, B. Dobek-Ostrowska, *Journalism in Change. Journalistic Culture in Poland, Russia and Sweden*, Berlin – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien 2015.

- Jestem wściekły! Zbigniew Preisner o sytuacji w Trójce*, „Gazeta Wyborcza”, 19 V 2020, s. 12.
- Kamiński Ł., *Piotr Kaczkowski po 57 latach odszedł z Trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 21 V 2020, s. 2.
- Kublik A., *Chaotyczne zarzycanie radiowej Trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 7 IX 2020, s. 4–5.
- Kublik A., *Coraz mniej Trójki w „Trujce”*, „Gazeta Wyborcza”, 25 V 2020, s. 12.
- Kublik A., *Do kogo należy Wojciech Mann?*, „Gazeta Wyborcza”, 3 XII 2020, s. 8.
- Kublik A., *Ernest Zozuń żegna się z Trójką*, „Gazeta Wyborcza”, 7 XII 2020, s. 6.
- Kublik A., *Już nie „Zapraszamy do Trójki”*, „Gazeta Wyborcza” 21 VIII 2020, s. 7.
- Kublik A., *Kto po Wojciechu Mannie*, „Gazeta Wyborcza”, 13 III 2020, s. 13.
- Kublik A., *Kuba Strzyczkowski nowym szefem Trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 26 V, 2020, s. 7.
- Kublik A., *Nowe Radio 357*, „Gazeta Wyborcza” 6 X 2020, s. 6.
- Kublik A., *Nowy Świat po Trójce*, „Gazeta Wyborcza”, 21 V 2020, s. 3.
- Kublik A., *Prezes Polskiego Radia o kryzys w Trójce obwinia Trójkę*, „Gazeta Wyborcza”, 1 IX 2020, s. 8.
- Kublik A., *Radio Nowy Świat, czyli wejście smoka*, „Gazeta Wyborcza”, 29 VII 2020, s. 6.
- Kublik A., *Radio Nowy Świat obudzi was głosem Manna*, „Gazeta Wyborcza”, 10 VII 2020, s. 13.
- Kublik A., *Radiowa Trójka się rozstroila*, „Gazeta Wyborcza”, 13 X 2020, s. 8.
- Kublik A., *Trójka=3,3 proc.*, „Gazeta Wyborcza”, 15 X 2020, s. 7.
- Kublik A., *Trójka bez Niedźwieckiego*, „Gazeta Wyborcza”, 18 V 2020, s. 2–3.
- Kublik A., *Trójka ginie za Kazika*, „Gazeta Wyborcza”, 20 V 2020, s. 3.
- Kublik A., *Trójka jak zakładowy radiowezel w PRL*, „Gazeta Wyborcza” , 4 IX 2020, s. 6.
- Kublik A., *Trójka już nie zaprasza*, „Gazeta Wyborcza”, 2 X 2020, s. 10.
- Kublik A., *Trójka, słuchalność pikuje, ramówki brak*, „Gazeta Wyborcza”, 11 IX 2020, s. 10.
- Kublik A., *Trójka tonie bez artystów i reklam*, „Gazeta Wyborcza”, 9 IX 2020, s. 6–7.
- Kublik A., *Trojka w chaosie*, „Gazeta Wyborcza”, 28 VIII 2020, s. 8.
- Kublik A., *Znów iskrzy w Trójce*, „Gazeta Wyborcza”, 16 VII 2020, s. 10.
- Łukaszewski J., knysz, *Trójka: słuchalność spada, kryzysu nie ma*, „Gazeta Wyborcza”, 5–6 IX 2020, s. 6–7.
- Mam w kieszeni dynamit*, „Duży Format” — dodatek „Gazety Wyborczej”, 29 VI 2020, s. 10–11.
- Nie zapraszam do Trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 24 VIII 2020, s. 6.
- Nogaś M., *Coście uczynili (nawet) z Listą Przebojów Trójki?*, „Gazeta Wyborcza”, 18 V 2020, s. 3.
- Olszański: Trójka już nie istnieje*, „Gazeta Wyborcza”, 27 VIII 2020, s. 10.
- Powrotów nie będzie. Z Markiem Niedźwieckim rozmawia Grzegorz Szymanik*, „Duży Format” — dodatek „Gazeta Wyborcza”, 31 VIII 2020, s. 6–7.
- Radkowski M., *Słuchacze płaczą do słuchawek*, „Gazeta Wyborcza”, 26 V 2020, s. 18–19.
- Sukces Radia Nowy Świat. Pół miliona słuchaczy*, „Gazeta Wyborcza”, 29 VII 2020, s. 1.
- Środa M., *Hodowla nihilistów*, „Gazeta Wyborcza”, 6 VI 2018, s. 18.
- Tęskniliśmy za Trójką więc będzie Radio 357*, „Gazeta Wyborcza”, 8 X 2020, s. 7.
- To już nie była Trójka. Z Wojciechem Mannem rozmawia Agnieszka Kublik*, „Magazyn Świąteczny. Gazeta Wyborcza”, 14–15 III 2020, s. 18–19.
- Trójka poniżej trójki*, „Gazeta Wyborcza”, 12 XI 2020, s. 2.

Netografia:

Chwastyk-Kowalczyk J., *Oblicze wybranych mediów „dobrej zmiany”*,

<http://towarzystwodziennikarskie.pl/oblicze-wybranych-mediow-dobrej-zmiany/> [dostęp: 19.11.2018].

<http://wyborcza.pl/7,75398,23760453,prezes-polskiego-radia-jacek-sobala-zawieszony.html> [dostęp: 8.08.2018].

<http://wyborcza.pl/7,75398,22047889,ranking-ogladalnosci-tvp-1-z-najwiekszymi-spadkami-tvp-info.html> [dostęp: 15.11.2020].

<https://dziennikzachodni.pl/kuba-strzyczkowski-zostal-nowym-dyrektorem-radiowej-trojki-zastapil-tomasza-kowalczewskiego-ktory-byl-szefem-od-listopada-2019/ar/c1-14989571> [dostęp: 9.11.2020].

<https://kultura.onet.pl/muzyka/wiadomosci/nie-poznamy-wynikow-audytu-w-trojce-tajemnica-przedsiębiorstwa/4tncr3z> [dostęp: 7.09.2021].

<https://kultura.onet.pl/muzyka/wiadomosci/trojka-kolejni-dziennikarze-odchodza-coraz-dluzsza-lista-nazwisk/07e3p21> [dostęp: 15.11.2020].

<https://kultura.onet.pl/muzyka/wiadomosci/marcin-kydrynski-odchodzi-z-trojki/nhhv19x> [dostęp: 16.10.2020].

<https://kultura.onet.pl/wiadomosci/jan-chojnacki-odszedl-z-radiowej-trojki-wywiad/d2ypkm5> [dostęp: 16.10.2020].

<https://natemat.pl/308875,hirek-wrona-odchodzi-z-trojki-decyzje-podjal-po-odejsciu-m-niedzwieckiego> [dostęp: 16.10.2020].

<https://wpolityce.pl/media/517528-beata-michniewicz-wraca-na-antene-radiowej-trojki> [dostęp: 15.11.2020].

<https://www.cgm.pl/news/sluchalnosc-trojki-najnizsza-w-historii/> [dostęp: 11.11.2020].

<https://www.o2.pl/informacje/nowy-utwor-kazika-podbil-liste-przebojow-radiowej-trojki-strona-nagle-przestala-dzialac-6511162041321601a> [dostęp: 16.10.2020].

<https://www.newsweek.pl/trojka> [dostęp: 18.11.2020].

<https://www.onet.pl/muzyka/onetmuzyka/trojka-radio-wicedyrektorzy-marek-wiernik-i-szymon-slawinski-odwolani/1x1edmq,681c1dfa> [dostęp: 7.09.2021].

<https://kultura.onet.pl/muzyka/wiadomosci/marek-niedzwiecki-komentuje-wycofany-pozew-przeciwko-polskiemu-radiu/1gmwvlp> [dostęp: 7.09.2021].

<https://www.press.pl/tresc/51802,w-2017-roku-najbardziej-spadla-sluchalnosc-trojki> [dostęp: 15.06.2018].

<https://www.press.pl/tresc/63884,sluchalnosc-radiowej-trojki-spadla-juz-ponizej-3-proc> [dostęp: 10.11.2020].

<https://www.radio-polska.pl/radio-nowy-swiat> [dostęp: 17.11.2020].

<https://www.salon24.pl/u/magazyn/1090810,tak-zle-w-historii-radiowej-trojki-jeszcze-nie-bylo-radio-357-roz poczyna-nadawanie> [dostęp: 10.11.2020].

<https://wyborcza.pl/7,75398,26395556,kolejny-rekord-3-3-proc-dla-programu-iii-a-czego-tam-mozna.html?disableRedirects=true> [dostęp: 15.11.2020].

<http://wyborcza.pl/7,75398,23760453,prezes-polskiego-radia-jacek-sobala-zawieszony.html> [dostęp: 8.08.2018].

<http://wyborcza.pl/7,75398,22047889,ranking-ogladalnosci-tvp-1-z-najwiekszymi-spadkami-tvp-info.html> [dostęp: 15.11.2020].

<https://www.wykop.pl/link/3951885/waldemar-sadowski-pozwal-stacje-tvp-za-manipulacje/>
[dostęp: 10.6.2018].

Maciej Stuhr o zmianach w Trójce: *Zmieniam stację!* — Społeczeństwo – Newsweek.pl –
<https://www.newsweek.pl/polska/spoleczenstwo/maciej-stuhr-o-zmianach-w-trojce-zmieniam-stacje/g2rnwvy> [dostęp: 3.11.2020].